

Punktinventering av sjöfåglar

Tidsåtgång: 2–3 h x 2

För vem: högstadiet och gymnasiet

Var: vid ett vattendrag

När: i maj (I Norra Finland är det inte nödvändigtvis möjligt att göra den här uppgiften på grund av Finland geografiska läge, hur snabbt våren framskrider och terminens längd.)

Material: kikare/tubkikare, inventeringsformulär för sjöfåglar, anteckningsmaterial, artidentifieringshandbok

Del i Vildmarkspasset: viltvård

Inlärningsmål: fåglarnas ekologi, bekanta sig med grunderna för forskningsarbete, handla som en deltagande medborgare och förstå betydelsen av frivilligt arbete (kunskaper och färdigheter med anknytning till statistik)

BAKGRUNDSFAKTA

Finland har en lång tradition av inventering av djurbestånden med hjälp av frivilliga naturintresserade. Enligt Luke (tidigare Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet) är syftet med punktinventeringen av sjöfåglar att följa upp förändringar i häckfågelbeståndet och producera information för hållbar viltvård. Samtidigt får man information om fågelarterna och om miljön i allmänhet.

De viktigaste arterna som ska inventeras är gräsand, kricka, bläsand, knipa och sothöna, så man kan delta i inventeringen om man kan identifiera de här fem fågelarterna. Det rekommenderas i alla fall att man också inventerar övriga fågelarter, så att materialet blir omfattande. Inventeringen av sjöfåglar samordnas av Naturhistoriska centralmuseet LUOMUS, som hör till Helsingfors universitet, och av LUKE (tidigare VFFI), som fokuserar på inventering som är avsedd för jägare. Innan man sätter i gång med inventeringen ska man lära sig att identifiera de viktigaste arterna som inventeras samt de regler som ska följas.

ANVISNINGAR

Idealiskt skulle vara att etablera platser för punktinventering av sjöfåglar vid stranden av en sjö, en älv eller havet i närheten av skolan (eller en plats som är enkel att nå), och göra inventeringar tillsammans med eleverna regelbundet varje vår. Skolan kan också inrätta en egen inventeringspunkt i ett fågeltorn. Informera LUOMUS uppföljning av fågelbeståndet (länk nedan) om inventeringspunkten. Kontrollera att det inte redan finns aktiv uppföljning på platsen. Man kan naturligtvis också göra punktinventeringen för sitt eget nöjes skull, men det är önskvärt att inventeringen görs enligt anvisningarna och resultaten skickas till LUOMUS databas. Uppgifterna kan sammanställas i den Excel-fil som finns på LUOMUS webbplats. Blanketten och anvisningarna har utarbetats av Naturhistoriska centralmuseet (www.luomus.fi/fi/vesilintujen-laskentaohjeet, på finska).

Av resultaten kan man tillsammans med eleverna utarbeta många typer av tabeller, scheman och diagram. När mer material har samlats kan man följa upp fågelbeståndets utveckling eller beräkna olika statistiska nyckeltal samt ta reda på hur tillförlitliga resultaten är genom att jämföra olika elevers resultat från samma plats.

Mer information finns här:

<http://www.luomus.fi/fi/vesilintulaskenta> (endast på finska)

Hjälp med artidentifiering: <http://www.luontoportti.com/suomi/sv/>

Kartor: <http://kansalaisen.karttapaikka.fi/kartanhaku/osoitehaku.html?lang=>

